

Az Egyesült Királyság egyoldalúan visszavonhatja az Európai Unióból való kilépésre irányuló szándékának bejelentését

Az ilyen visszavonás, amelyről saját alkotmányos követelményeivel összhangban határoz, azzal a hatással járna, hogy az Egyesült Királyság a tagállami jogállását illetően változatlan feltételekkel maradna az Unióban

A 2016. június 23-i egyesült királysági népszavazás eredményeként a többség e tagállam Európai Unióból való kilépése mellett szavazott. 2017. március 29-én a brit miniszterelnök bejelentette az Európai Tanácsnak az Egyesült Királyság azon szándékát, hogy az EUSZ 50. cikk alapján kilép az Unióból. E cikk értelmében az ilyen bejelentést követően az érintett tagállam tárgyalásokat folytat és kilépésről rendelkező megállapodást köt az Unióval. A kilépésről rendelkező megállapodás hatálybalépésének időpontjától, vagy ennek hiányában a kilépési szándék bejelentésétől számított kétéves – esetlegesen meghosszabbítható – határidő elteltével a Szerződések az érintett államra többé nem alkalmazhatók.

2017. december 19-én az Egyesült Királyság parlamentjének, a skót parlamentnek és az Európai Parlamentnek több képviselője bírósági felülvizsgálat iránti keresetet indított a Court of Session (legfelsőbb polgári bíróság, Skócia, Egyesült Királyság) előtt annak megállapítása céljából, hogy az EUSZ 50. cikkben említett bejelentés a kétéves időszak leteltét megelőzően egyoldalúan visszavonható-e, aminek következtében – visszavonás esetén – az Egyesült Királyság továbbra is az Unióban maradna. 2018. október 3-án a Court of Session előzetes döntéshozatal céljából ilyen tartalmú kérdést terjesztett a Bíróság elé, és kifejtette, hogy a válasz lehetővé tenné az alsóházi képviselőknek, hogy a kilépésről rendelkező megállapodásról való szavazáskor tisztában legyenek azzal, hogy adott esetben nem kettő, hanem három lehetőség van: az Unióból való, megállapodás nélküli kilépés; az Unióból megállapodással való kilépés; vagy a kilépési szándék bejelentésének visszavonása és az Egyesült Királyság Unióban maradása.

A kérelme különösen amiatt fennálló sürgősségére tekintettel, hogy a kilépésről rendelkező megállapodás csak akkor ratifikálható, ha e megállapodást és az Egyesült Királyságnak az Unióval való jövőbeli kapcsolatainak keretét az Egyesült Királyság parlamentje jóváhagyta, a Court of Session gyorsított eljárás alkalmazását kérte, amely kérelemnek a Bíróság elnöke helyt adott.¹ A gyorsított eljárás lehetővé teszi, hogy a Bíróság az ügy rendkívüli sürgőssége esetén a lehető leggyorsabban, az eljárási határidők lerövidítésével és ezen ügyeknek feltétlen elsőbbséget biztosítva határozzon.

Mai napon hozott ítéletével a teljes ülésben eljáró Bíróság kimondja, hogy ha valamely tagállam bejelentette az Európai Tanácsnak azon szándékát, hogy kilép az Európai Unióból, ahogy azt az Egyesült Királyság tette, e tagállam egyoldalúan visszavonhatja e bejelentést.

E lehetőség mindaddig fennáll, amíg az Unió és az érintett tagállam közötti, kilépésről rendelkező megállapodás nem lép hatályba, vagy – ilyen megállapodás hiányában – amíg az Európai Unióból való kilépésre irányuló szándék bejelentésétől számított kétéves – esetlegesen meghosszabbított – határidő le nem telik.

¹ A Bíróság elnökének 2018. október 19-i Wightman és társai végzése ([C-621/18](#)).

A visszavonásról a nemzeti alkotmányos követelményeket tiszteletben tartva, demokratikus eljárásban kell határozni. Ezt az egyértelmű és feltétel nélküli határozatot írásban kell közölni az Európai Tanáccsal.

Az ilyen visszavonás az érintett tagállam európai uniós tagságát a tagállami jogállását illetően változatlan feltételekkel megerősíti, a kilépési eljárást pedig megszünteti.

Ítélete indokolásában a Bíróság először azt állapítja meg, hogy a Court of Session szerint az alapeljárásbeli kereset az általa elbírálandó jogvita alapját képező vitás kérdést vet fel, és a Court of Session ítélete lehetővé fogja tenni az Egyesült Királyság parlamentjének képviselői számára – akiknek az Egyesült Királyság és az Európai Unió között megtárgyalt megállapodás ratifikálásáról dönteniük kell majd – a rendelkezésre álló lehetőségek tisztázását. Az Egyesült Királyság kormányának és a Bizottságnak az elfogadhatatlanság melletti érveire válaszolva a Bíróság rámutat, hogy a Court of Session által a Bíróság elé terjesztett, az EUSZ 50. cikk értelmezésére vonatkozó kérdés releváns, és nem hipotetikus, mivel az pontosan a Court of Session előtt folyamatban lévő jogvita tárgyát képezi.

Az ügy érdemét illetően a Bíróság megállapítja, hogy az EUSZ 50. cikk nem rendelkezik kifejezetten a kilépési szándék visszavonásának kérdéséről. A visszavonást kifejezetten nem tiltja és nem is teszi lehetővé.

Mindazonáltal a Bíróság kimondja, hogy az EUSZ 50. cikk kettős célt követ, nevezetesen egyrészt rögzíti a tagállamnak az Unióból való kilépésre vonatkozó szuverén jogát, másrészt létrehoz egy eljárást annak lehetővé tétele érdekében, hogy az ilyen kilépésre szabályozott módon kerüljön sor. A Bíróság szerint a kilépési jog szuverén jellege amellet szól, hogy az érintett tagállamnak joga van az Unióból való kilépésre irányuló szándéka bejelentésének visszavonásához mindaddig, amíg a kilépésről rendelkező megállapodás nem lép hatályba, vagy – ennek hiányában – amíg a kétéves – esetlegesen meghosszabbított – határidő le nem telik.

Az Unióból való kilépésre irányuló szándék bejelentésének visszavonását szabályozó kifejezett rendelkezés hiányában e visszavonásra az EUSZ 50. cikk (1) bekezdésében foglalt szabályok vonatkoznak, így arról az érintett tagállam alkotmányos követelményeivel összhangban, egyoldalúan lehet határozni.

A kilépési szándéka bejelentésének a tagállam általi **visszavonása az európai uniós tagállami jogállás megtartására vonatkozó szuverén döntést tükröz**, amely jogállást az említett bejelentés nem függesztette fel vagy változtatta meg.

A Szerződések arra irányuló céljával, hogy Európa népei közötti egyre szorosabb egység jöjjön létre, a Bíróság szerint ellentétes lenne valamely olyan tagállam kilépésre kötelezése, amely – miután az alkotmányos követelményeivel összhangban és demokratikus folyamat eredményeként bejelentette az Unióból való kilépésre irányuló szándékát – ilyen folyamat keretében úgy határoz, hogy visszavonja e szándékának bejelentését.

A visszavonási jognak az Európai Tanács egyhangú jóváhagyásától való függővé tétele – ahogy azt a Tanács és a Bizottság javasolja – az egyoldalú szuverén jogot egy feltételhez kötött joggá változtatná, és nem lenne összeegyeztethető azon elvvel, miszerint egyetlen tagállam sem kötelezhető arra, hogy szándéka ellenére kilépjen az Unióból.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az [ítélet](#) teljes szövege megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106